АДВОКАТСЬКЕ ОБ'ЄДНАННЯ «АЛТЕКСА»
Київ · Берестейський просп., 53 · +38 098 829 01 01

ГАЙД ДЛЯ КЛІЄНТІВ · 2026

Як правильно обрати адвоката: гайд для клієнтів

Як відрізнити адвоката від юриста, перевірити свідоцтво за п'ять хвилин, що запитати на першій консультації, які обіцянки мають насторожити і що обов'язково записати в договір. Відповіді на запитання, з якими до нас приходять люди, що вже обпеклися на першому виборі.

Коротко про головне

- **Представляти вас у суді за загальним правилом може лише адвокат.** Юрист без свідоцтва готує документи, але в засідання не вийде — винятки є, але їх небагато.
- **Перевірити адвоката можна безкоштовно і за п'ять хвилин** — у Єдиному реєстрі адвокатів України (ЄРАУ) за прізвищем або номером свідоцтва.
- **Практику перевіряють за судовими рішеннями,** а не за відгуками: у реєстрі судових рішень видно, які справи адвокат вів і чим вони завершилися.
- **Чесний адвокат не гарантує результату.** Він називає сильні та слабкі сторони позиції, ризики й несприятливий сценарій.
- **Робота — лише за письмовим договором.** У ньому фіксують обсяг роботи, гонорар, порядок оплати та витрати понад гонорар.
- **Порівнювати ціни має сенс за однакового обсягу допомоги.** Сума за консультацію не описує бюджету судової справи.

1. Юрист чи адвокат: у чому різниця

У побуті «юристом» називають будь-якого фахівця з юридичною освітою. Але статус адвоката — це окрема професія з власними правами та обов'язками. Адвокат склав кваліфікаційний іспит, отримав свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю і внесений до Єдиного реєстру адвокатів України.

З 2016 року Конституція України закріпила: представництво іншої особи в суді здійснює адвокат (ст. 131-2). Винятки встановлено законом — наприклад, трудові спори, малозначні справи, спори щодо захисту соціальних прав, представництво малолітніх і недієздатних осіб законними представниками. Себе в суді можна представляти самостійно.

ЩО ВАЖЛИВО	ЮРИСТ	АДВОКАТ
Представництво в суді	Лише у винятках, встановлених законом	У всіх судах та інстанціях
Підтвердження статусу	Диплом, єдиного реєстру немає	Свідоцтво та запис у ЄРАУ
Таємниця ваших відомостей	Договірна конфіденційність	Адвокатська таємниця, захищена законом
Відповідальність	Цивільно-правова за договором	Плюс дисциплінарна — аж до позбавлення права на професію
Повноваження	Довіреність	Договір, довіреність або ордер

Коли достатньо юриста. Якщо потрібен лише документ без спору — наприклад, проєкт договору чи довідка про порядок дій. Якщо спір уже є або може дійти до суду, розумніше одразу звернутися до адвоката: міняти фахівця в процесі дорожче, ніж почати правильно.

2. Як перевірити адвоката за 5 хвилин

01 **Попросіть ПІБ і номер свідоцтва.** Сумлінний адвокат назве їх одразу — це не таємниця, а публічна інформація.

02 **Знайдіть адвоката в ЄРАУ** на сайті Національної асоціації адвокатів України: erau.unba.org.ua. Пошук — за прізвищем, ім'ям або номером свідоцтва.

03 **Звірте дані:** ПІБ, номер і дату видачі свідоцтва, раду адвокатів регіону, робоче місце. Якщо адвокат працює в адвокатському об'єднанні, це теж буде видно.

04 **Перевірте статус права.** У реєстрі відображається зупинення або припинення права на заняття адвокатською діяльністю. З адвокатом, право якого зупинено, договір укладати не можна.

05 **Звірте з документами.** Прізвище в реєстрі має збігатися з тим, що буде в договорі та ордері.

Якщо людини немає в реєстрі, а вона називає себе адвокатом, — це привід припинити розмову. Представляти вас у суді вона, за загальним правилом, не зможе, а її «допомога» може коштувати пропущених строків.

3. Спеціалізація та реальна практика

Адвокат може вести будь-які справи, але добрі результати зазвичай у тих, хто роками працює в одній-двох категоріях: сімейні, спадкові, майнові, господарські спори. У кожній — своя судова практика, свої типові помилки і свої строки.

Як перевірити практику

- **Єдиний державний реєстр судових рішень** (reyestr.court.gov.ua). Попросіть номери справ, схожих на вашу, і прочитайте рішення: чого вимагали сторони, які докази суд прийняв, чим завершилася справа.

- **Кейси на сайті** корисні, якщо до них додано номери справ або посилання на реєстр. Опис без можливості перевірки — це реклама.
- **Відгуки в Google** показують, як адвокат спілкується з клієнтами, але не замінюють перевірки практики.
- **Позиції Верховного Суду.** Запитайте, які висновки Верховного Суду важливі для вашого спору. Адвокат, який стежить за практикою, відповість конкретно.

4. Перша консультація: що запитати

Консультація — не формальність, а взаємна перевірка. Добрий адвокат на ній ставить багато запитань вам; ви маєте право поставити свої.

01 Чи вели ви схожі справи? Чи можна подивитися рішення в реєстрі?

02 Які сильні та слабкі сторони в моєї позиції?

03 Який несприятливий сценарій можливий і що тоді?

04 Які строки важливі в моїй ситуації і чи не пропущено їх уже?

05 Яких документів і доказів бракує і як їх отримати?

06 Чи можна вирішити питання без суду — договором або мировою угодою?

07 Хто саме вестиме справу — ви особисто чи інший адвокат?

08 Скільки коштує кожен етап і що не входить у гонорар?

09 Як ви повідомлятимете про хід справи і як швидко відповідаєте?

10 Що буде, якщо справа затягнеться не з моєї вини?

Що взяти з собою

- Усі документи щодо питання: договори, правовстановлювальні документи, листування, квитанції.
- Документи із суду, якщо вони є: позов, ухвалу, повістку, рішення — з датами отримання.
- Коротку хронологію подій: що, коли і з ким сталося.
- Свою мету: чого ви хочете досягти і на що готові погодитися.

5. Тривожні сигнали

Обіцянки результату

«Виграємо на 100%», «гарантую рішення». Правила адвокатської етики не дозволяють адвокату гарантувати результат справи: він залежить від суду, доказів та іншої сторони.

«Вирішимо питання»

Натяки на домовленості із суддею чи «знайомства». Це не послуга, а ризик для вас — аж до кримінальної відповідальності.

Немає договору

Пропозиція попрацювати «на довірі», без письмового договору і без документа про оплату.

Тиск

Вимога вирішити й заплатити просто зараз, без часу подумати і без відповіді на ваші запитання.

Немає ціни та строків

Адвокат не може хоча б приблизно назвати вартість етапів та орієнтири щодо строків.

Порожні бланки

Прохання підписати незаповнені заяви, довіреності чи розписки «про всяк випадок».

Якщо змінюєте адвоката в процесі. Сумлінний адвокат не продовжуватиме чужу позицію наосліп: спершу вивчить усі матеріали справи і скаже, що в обраній стратегії працює, а що потрібно змінити. Це окрема робота, і її варто закласти в план.

6. Договір про правничу допомогу: що в ньому має бути

Адвокатська діяльність здійснюється на підставі договору про надання правничої допомоги. Документами, що посвідчують повноваження адвоката, можуть бути договір, довіреність, ордер або доручення органу безоплатної правничої допомоги (ст. 26 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»). Ордер — самостійний документ: для суду його, як правило, достатньо.

- ☐ **Предмет і обсяг:** які дії виконує адвокат — консультація, документи, представництво в суді.
- ☐ **Стадії та інстанції:** чи входить апеляція, чи для неї потрібен окремий договір.
- ☐ **Гонорар:** сума за етап або фіксована сума, погодинна ставка — і порядок оплати.
- ☐ **Витрати понад гонорар:** судовий збір, експертизи, оцінка, переклади — хто і як їх оплачує.
- ☐ **Звітність:** як і коли адвокат повідомляє про результати засідань і подальші кроки.
- ☐ **Погодження позиції:** обов'язок погоджувати з вами ключові документи до подання до суду.
- ☐ **Конфіденційність:** адвокатська таємниця поширюється на все, що ви повідомили.
- ☐ **Порядок розірвання** і повернення документів.

7. Як порівнювати вартість

Ціни на юридичні послуги в Києві суттєво різняться, але порівнювати їх має сенс лише за однакового обсягу допомоги. Разова консультація, підготовка документів і супровід судової справи — це різна робота.

МОДЕЛЬ ОПЛАТИ	КОЛИ ПІДХОДИТЬ	НА ЩО ЗВЕРНУТИ УВАГУ
Фіксована сума	Одна дія: консультація, позов, відзив	Що саме входить і скільки правок включено
Поетапна оплата	Судова справа	Вартість кожного етапу та інстанції в договорі
Погодинна ставка	Складні переговори, аналіз великих обсягів документів	Як враховуються години і як ви отримуєте звіт
Абонентське обслуговування	Бізнес із регулярними завданнями	Перелік послуг у пакеті та ліміти

> **Судовий збір, експертизи та оцінка майна** оплачуються окремо від гонорару — державі або виконавцю. Попросіть адвоката заздалегідь назвати орієнтовну суму цих витрат.

8. Якщо ви за кордоном

Більшість справ можна вести без приїзду в Україну. Договір підписують дистанційно, документи до суду подають через «Електронний суд», адвокат бере участь у засіданнях, а клієнт за бажання підключається за відеозв'язком. Оплата — банківським переказом SWIFT. Уточніть заздалегідь, які документи знадобляться від вас особисто: довіреність, оформлена в консульстві або в іноземного нотаріуса з апостилем і перекладом, заяви з посвідченим підписом.

9. Чек-лист перед підписанням договору

- ☐ Адвоката знайдено в ЄРАУ, право на діяльність не зупинено
- ☐ Є приклади схожих справ, які можна перевірити в реєстрі судових рішень
- ☐ Ви отримали чесну оцінку перспектив — із ризиками та несприятливим сценарієм
- ☐ Зрозуміло, хто особисто веде справу і як із ним зв'язатися
- ☐ Вартість етапів і витрати понад гонорар названо до початку роботи
- ☐ Договір письмовий, у ньому зазначено обсяг роботи, інстанції та порядок оплати
- ☐ Обумовлено, як і коли ви отримуєте звіт про хід справи
- ☐ Вас не квапляють із рішенням і не обіцяють «100% виграш»

Обговоріть вашу ситуацію з адвокатом

Altexa надає юридичні послуги громадянам і бізнесу в Києві. На консультації розберемо ситуацію, вивчимо документи й пояснимо можливі дії. Слабкі сторони позиції обговорюємо так само прямо, як сильні.

Записатися на консультацію

ТЕЛЕФОН, TELEGRAM, WHATSAPP, VIBER
+38 (098) 829-01-01

EMAIL
office@altexa.com.ua

ОФІС
Київ, Берестейський просп., 53, БЦ Avenue-53

САЙТ
altexa.com.ua

Тетяна Романцова, керуючий партнер АО «АЛТЕКСА», адвокат (свідоцтво № 2593, ЄРАУ). У праві з 2003 року.

Гайд має інформаційний характер і не є юридичною консультацією щодо конкретної справи. Актуально на листопад 2026 року. © АО «АЛТЕКСА», 2026.